



# ÁZERBÁJDŽÁN

## Základní údaje

Ázerbájdžán se nachází mezi Ruskem a Iránem, přičemž sousedí také s Arménií, Gruzii a Tureckem. Dělí se na 9 regionů a jednu autonomní republiku, jež je zároveň exklávou. Hlavou státu je od roku 2003 prezident İlham Aliyev, který pokračuje v odkazu svého otce, který řídil tento úřad předchozích 10 let. Aliyev byl opětovně zvolen v roce 2013. V roce 2009 byla změněna Ústava a byl zrušen omezený počet mandátů, takže prezident může opět kandidovat v roce 2018. Premiérem země je od roku 2003 Artur Rasizade ze stejné strany jako prezident - Nová ázerbájdžánská strana, která má v parlamentu většinu a vládne bez koaličního partnera.

## Struktura zahraničního obchodu

Struktura exportu této středosijské země je poměrně jednoduchá: přes 90 % veškerých vývozu tvoří ropa a plyn. Za zmínku stojí ještě strojírenství, potraviny a bavlna. Dováží se především strojírenské výrobky a zařízení, potraviny, kovy a chemikálie. Hlavními exportními partnery země jsou Itálie (25,6 %), Indonésie (11,1 %) a Thajsko (7,4 %). Naopak populárními dovozci jsou Turecko (15,8 %), Rusko (14,1 %) a Spojené království (11,1 %).

## Makroekonomický výhled

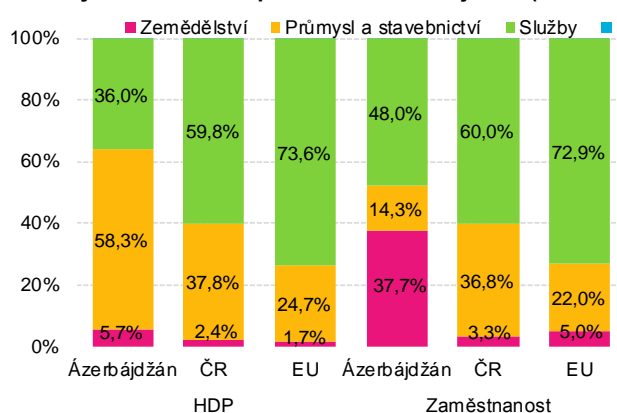
Po velmi vydařeném roce 2013, kdy ekonomický růst dosáhl téměř 6 % HDP, zpomalila ekonomika na necelá 3 % HDP. Důvodem byla jednak slabší domácí poptávka, ale také pokles objemu těžby ropy. Neropný sektor rostl „pouze“ o 6,9 %, konkrétně třeba stavebnictví zpomalilo na 9,1 % z „neevropských“ 23 % o rok dříve. Jelikož je ekonomika země velmi závislá na exportu ropy a zemního plynu, pád cen těchto komodit v průběhu roku 2014 se na jejich ekonomické výkonnosti poměrně silně podepsal, což se odrazilo v růstu v roce 2015.

Na přelomu letošního a loňského roku se rozhodně nenudila Centrální banka Ázerbájdžánu. V zájmu zmírnění tlaků na oslabení manatu nejprve masivně intervenovala (za období listopad 2014 až únor 2015 přišla o 27 % devizových rezerv), aby nakonec své úsilí vzdala a centrální paritu vůči dolaru devalvovala o 34 %. Následkem toho se v ekonomice výrazněji projevil inflační tlak, kdy MMF očekává letošní růst indexu spotřebitelských cen ve výši necelých 8 % (pro rok 2016 pak 6,2% inflaci).

Ázerbájdžán provedl fiskální konsolidaci v roce 2014, což vedlo podle dat MMF k rozpočtovému přebytku ve výši 0,5 % HDP a to i přesto, že příjmy byly o 0,5 % nižší, než o rok dříve. Příjmy z prodeje ropy a plynu poklesly o 6 %, ale výnosy z neropného sektoru zaznamenaly 13% růst. V roce 2015 by se měl stav veřejných financí zhoršit kvůli dopadu cen ropy, která se dostala pod 58 dolarů za barel.

<b>Oficiální název</b>	Ázerbájdžánská republika
<b>Hlavní město</b>	Baku
<b>Počet obyvatel</b>	9 593 000 (2015)
<b>Rozloha</b>	82 630 km <sup>2</sup>
<b>Měna</b>	manat (AZN)
<b>Úřední jazyk</b>	ázerbájdžánština

## Sektory národního hospodářství – Ázerbájdžán (ČR a EU)



Zdroj: World Bank, HDP za rok 2014, zaměstnanost za rok 2012

Základní makro ukazatele	2012	2013	2014	2015 <sup>e</sup>	2016 <sup>e</sup>
Růst HDP (%)	2,2	5,8	2,8	0,6	2,5
Míra nezaměstnanosti (%)	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Inflace (%)	1,0	2,4	1,4	7,9	6,2
Běžný účet PB (% HDP)	21,8	17,0	15,3	5,3	8,2
Saldo veř. financí (% HDP)	4,9	0,8	0,5	-5,8	1,5
Veřejný dluh (% HDP)	11,6	13,8	16,3	21,6	23,0

Zdroj: MMF; <sup>e</sup> odhad

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti	6 %	
Minimální mzda (2013)	92 EUR	
Průměrná měsíční mzda (2013)	372 EUR	
Ø měsíční mzdy v odvětvích (2013)	Ázerbájdžán	ČR
Zpracovatelský průmysl	384 €	1 014 €
Stavebnictví	547 €	922 €
Obchod, opravy motorových vozidel	318 €	944 €
Ubytování, stravování	389 €	570 €

Veřejný dluh byl v roce 2014 ve výši 16,3 %, pro následující roky je predikován o něco vyšší přesahující 20 % HDP.

## Trh práce a mzdy

Od roku 2009 přestal Ázerbájdžán publikovat míru nezaměstnanosti, její výše se odhaduje okolo 6 %. Minimální měsíční mzda je od září 2013 stanovena na 105 manat (cca 92 eur). To představuje zhruba čtvrtinu české minimální mzdy vyjádřené v eurech. Průměrné mzdy však dosahují přibližně 4krát tolik (cca 40 % úrovně českých průměrných mezd). V těžebním odvětví si zaměstnanci přijdou na 1 326 eur, naproti tomu například ve zdravotnictví „pouhých“ 159 eur.

## Základy pracovního práva

Pracovní doba je stanovena na 8 hodin denně (40 hodin týdně). Při šestidenním pracovním týdnu nesmí denní pracovní doba přesáhnout 7 hodin. Existují však výjimky, pro které může být snížen týdenní počet hodin na 24 nebo 36 u zaměstnanců mladších 18 let, zaměstnanců se zdravotním postižením, těhotných a žen s malými dětmi. Každá odpracovaná hodina přesčas je ohodnocena dvojnásobným příplatkem. Zaměstnanci mají nárok na minimálně 21 dní placené dovolené, u některých profesí (pracovníci v zemědělství, lékaři aj.) je tato doba prodloužena na 30 dní v roce.

## Základy obchodního práva

Ázerbájdžán se v souhrnném indexu vstřícnosti k podnikatelům (Doing Business) Světové banky pro rok 2015 umístil na 80. příčce ze 189 sledovaných ekonomik. V kategorii „Založení podniku“ je však dle indexu na 12. místě. K založení společnosti stačí 5 dní a 3 procedury, které podnikatele stojí maximálně 200 AZN (4 500 CZK). Registrace společnosti i registrace k odvodům DPH se dá zařídít online. Obě hlavní společnosti, s.r.o. i a.s. mohou být založeny jednou osobou. Rozdíl mezi otevřenou a uzavřenou akciovou společností je kromě výše požadovaného kapitálu v omezení obchodování s akciemi.

## Hlavní daně a odvody

Fyzické osoby platí 14% daň z příjmu do (v přepočtu) 2 100 eur a 25% daň + 300 eur z příjmů nad tuto částku. Daň z příjmu právnických osob je ve výši 20 %. Daň z přidané hodnoty je v Ázerbájdžánu ve výši 18 %, pouze průmysl s ropou, zemním plynem a zlatem je od DPH osvobozen. Systém zdravotního a sociálního zabezpečení je poměrně jednoduchý; zaměstnanec odvádí do fondu 3 % ze své hrubé mzdy, zaměstnavatel 22 %. Od roku 2006 existuje smlouva mezi Ázerbájdžánem a ČR o zamezení dvojího zdanění.

## Energetika

Ázerbájdžán se stal hlavním vývozcem energie v regionu, přitom ještě v roce 1990 byl silně závislý na importu. Dnes objem exportů převyšuje dovoz více než 1 000krát. Hlavním zdrojem elektrické energie v Ázerbájdžánu je zemní plyn (85,1 %) a vodní elektrárny (13,2 %). Ceny elektřiny stanovuje státní autorita a jsou silně dotovány.

## Investiční pobídky

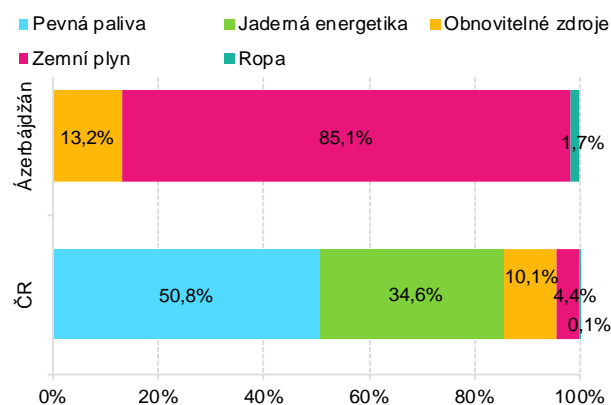
Zahraniční investice v zemi má na starosti Azerbaijan Investment Company. Existují zde 3 průmyslové parky, které jsou zaměřeny na high-tech výzkum a vývoj, energetickou efektivitu a komunikační technologie, na chemický průmysl atd. Ázerbájdžánská vláda investorům např. nabízí daňové prázdny po dobu 7 let, což obsahuje odpuštění povinnosti platit korporátní daň, daň z příjmu, pozemkovou daň, daň z nemovitosti a DPH na vybavení, zařízení a suroviny.

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezením – Limited Liability Company	výše není stanovena
Otevřená akciová společnost – Open Joint–Stock Company	2 000 AZN (cca 45 000 CZK)
Uzavřená akciová společnost – Closed Joint–Stock Company	4 000 AZN (cca 90 000 CZK)

Daň/odvod	Sazba
korporátní daň	20 %
daň z příjmu jednotlivců	14 % / 25 %
DPH	18 % / 0 %
soc. zabezpečení (zaměstnanec)	3 %
soc. zabezpečení (zaměstnavatel)	22 %

Zdroj: EY, Deloitte

## Hrubá výroba elektřiny dle zdroje



Zdroj: Světová banka, data za rok 2011